

XIV.

Claus Frimanns Bidrag til „Evangelisk-christelig Psalmebog“.

Af J. N. Skaar.

I »Den Danske Psalmedigtning«, II, S. 380, er anført, at 42 af Frimanns Salmer ere optagne i »Evangelisk-christelig Psalmebog«. Selv har jeg i »Norsk Salmehistorie«, II, S. 598, nævnt 43, og dette Antal nævner ogsaa Prof. Dr. Nielsen i sit fortræffelige Skrift »Bidrag til den evangelisk-kristelige Psalmebogs Historie«, S. 38. Men ved nærmere Undersøgelse er jeg kommen efter, at Antallet er sat for lavt. Grunden dertil er den, at nævnte Salmebogs Redaktører have behandlet sit Stof med særdeles stor Frihed, saa Originalerne ere ofte meget vanskelige at gjenkjende. Man maa bruge Lupe for at finde Ligheden.

De Salmesamlinger af Frimann, hvorfra Bidrag til »Ev.-chr. Psbog« er hentet, ere følgende:

A. Sange over Evangelierne, tilligemed fire Davids Psalmer. Kiøbenh. 1780.

B. Frimanns Sæe-Cabinet, eller gudelig Haandbog for Sæefolk, indeholdende Psalmer og Sange, Bønner og Betragtninger, Læse- og Lærestykker. Kiøbenh. 1793.

C. Frimanns nyeste, originale Psalmer, efter Indbydelse forfattede som Bidrag til den forventende Nye Psalmebog. Hundrede i Tallet. Kiøbenh. 1794.

De optagne Salmer ere følgende:

24. For dig, o Gud! ei Skjulested jeg finder.
C. Nr. 6: Hvad er det, du, vor Gud, ei skulde høre?
V. 3, 5 og 6 er benyttet i stærkt omarbeidet Skikkelse.
27. Gud, Herre! dig tilbøder jeg. C. Nr. 5: Alviisdoms
Dyb! — at skue dig, V. 1, 3, 4 og 5, stærkt omarbeidet.
65. O Herre! hvor begynder. C. Nr. 19, med samme
Begyndelse, V. 1, noget omarbeidet.

75. Fra første Øieblik da jeg fik Livet. A. Nr. VII: Fra første Aar, fra mine første Dage, V. 1, 2, 3, 4 og 9, meget omarbeidet.
76. Til dig, o Herre! staar mit Haab. A. Nr. LI: Til Livets Herre staar mit Haab, V. 1, 3, 4, 5, 6 og 7, meget omarbeidet.
81. Min Bøn jeg sender. B. S. 3. C. Nr. 63: Mit Suk jeg sender, V. 1, 2 og 3, noget (V. 3 meget) omarbejdet. Roskilde Konvents Salmebog Nr. 30.
94. I min Nød og Smerte. C. Nr. 71, med samme Begyndelse, V. 1, 2, 3; V. 4 og 5 sammenarbejdede til eet; alt noget ændret.
111. For dig, o Gud! ei gielder Stand. C. Nr. 18: Mon kun, o Gud, den høie Stand. Af de 9 V. er benyttet V. 1, stærkt ændret, af V. 2, 3 og 7 er dannet V. 2 og af V. 8 og 9 V. 3. R. Konvents Sbg. Nr. 116.
122. O du, de Angergivnes Ven. A. Nr. XXVI: Guddommelige Sieleven, V. 1, 2 og 8, ubetydelig ændret. R. Konvents Sbg. Nr. 182.
143. Kom, store Livets Fyrste! kom! C. Nr. 3: Til evig Tid velsignet vær, V. 7, lidt ændret. R. Konv. Sbg. Nr. 244.
146. Han døer, Guds Søn! o Syn, som ei har Lige. A. Nr. XXII: Selv Livet døer! — o Syn, som ei har Liige, V. 1 og 2 (sammendragne til eet), 4, 6 og 7. Stærkt omarbeidet.
155. Frelser! villig, ufortrøden. C. Nr. 45: Skiftende sit sidste Minde, V. 6 og 8, meget stærkt omarbeidet.
160. Evig du velsignet være. C. Nr. 41: Lad end alle Dødens Plager, V. 4 og 5, omarbejdet næsten til Ukjendelighed.
162. Jesu Christ! vor Saliggjører. C. Nr. 43: Seer den store Fyldestgjører! V. 6 og 8, omarbejdet.
183. Iil, frelste Siel, til Bjerget hen! A. Nr. XXXI: Jeg ogsaa gaaer til Bjerget med, V. 1, 3 og 7, noget omarbejdet.

200. O hellig Aand, vor Bistand vær. C. Nr. 86: Vor vildsom Ørk, — o at vi vel, V. 1, 2 og 4, noget omarbeidet, især sidste V. — R. Konvents Sbg. Nr. 462.
204. O Gud! jeg gierne følger dig. C. Nr. 68: Hvi skulde jeg ei følge dig, V. 1 og 2, tildels omarbeidet.
246. Hold, Fader, hold mig fast ved dig. C. Nr. 17 med samme Begyndelse, V. 1, 2, 3, og 4 omgjorte til eet (V. 2), 5 og 6, noget omarbeidet.
253. O Gud! hvor lidet uden dig. C. Nr. 27: Da Jordens nylig skabte Land, V. 3 og 4, omgjorte med Tilføielse af et nyt Slutningsvers. R. Konvents Sbg. Nr. 461.
260. Ak! see til mig i Naade ned. C. Nr. 61: For den din store Miskundhed, V. 1, 2, 3 og 6, tildels stærkt omarbeidet. R. Konvents Sbg. Nr. 425.
319. Mit Haab, min Tillid staaer til Gud. A. Nr. XIX: Om ei min Kurv af Brød er fuld, V. 2, 5, 6, 7, 9 og 10, noget ændret.
320. Min Gud! jeg vil ei ængste mig. C. Nr. 14, V. 1 og 3, sammenheftede til eet Vers med tilføiet nyt Begyndelsesvers.
328. Vogt mig, o Gud! at Overmod. A. Nr. XLVI: Bort, Aand! som fæder Overmod! V. 1; 2, 3 og 5 (omgjorte til eet Vers) og 6. Stærkt omarbeidet. R. Konvents Sbg. Nr. 523.
333. O Gud og Fader! styrk min Siel. A. Nr. XL: Bevar mig, Gud! fra denne Sviig, V. 1, 3, 4 og 5, noget omarbeidet. R. Konvents Sbg. Nr. 535.
340. Giv, Herre! at paa Livets Vei. A. Nr. XXXVII: Gud! maatte jeg paa Livets Vei, V. 1, 2, 3, 5, samt 6 og 7, omgjorte til et Slutningsvers; alt stærkt ændret. R. Konvents Sbg. Nr. 529.
345. O Fader! du er Fredens Gud. C. Nr. 69, V. 3 og 5, lempelig ændret.
355. O Jesu Christ! du kom fra Gud. C. Nr. 12: Ei blot med himmellærte Ord, V. 1, frit behandlet, med nyt V. 2.
377. Gud og Fader! i dit Navn. C. Nr. 1 med samme Begyndelse, adskillig omarbeidet.

384. O salig Trøst og Glæde. A. Nr. XXX: O, dyre Trøst og Glæde, V. 1 og 3 (=V. 1), 6 (=V. 2), 7 og 8 (=V. 3), meget stærkt omarbeidet.
386. Til Bønnen du os selv indbød. C. Nr. 75: At os til dig du selv indbød, V. 1, 4 og 5, noget omarbeidet.
387. Forsmægtende jeg vanked' om. C. Nr. 76: Forsmægtende jeg saa mig om, V. 1 og 2 (=V. 1), 4 og 5. Nogenlunde lempelig ændret.
391. Dig, vor Gud og Herre! dig. C. Nr. 93: O, hvor høi den Salighed, V. 2, stærkt omarbeidet.
405. Er samme Salme som 204. (s. ovf.).
416. Naar mit Hoved sig skal bøie. C. Nr. 44: Du, som ei af Synden vidste, V. 6, meget stærkt omarbeidet. R. Konvents Sbg. Nr. 552.
422. Saa samles vi til vore Fædre, C. Nr. 77 med samme Begyndelse, V. 1, 3 og 4, tildels meget omarbeidet. R. Konv. Sbg. Nr. 389.
425. Gud! naar du byder, skal det skee. A. Nr. II: O store Dag, naar Tiden skal, V. 5, 9 og 10, noget ændret. R. Konv. Sbg. Nr. 262.
436. Vor Konge signe du, o Gud! A. Nr. L: Vi siunge Lov, o Gud! dit Navn, V. 2, 3, 4 og 5, noget ændret.
445. Alt iler til sin Ende. C. Nr. 88: Sig nærmer til sin Ende, V. 1, 2 og 7 noget ændret, især V. 2.
492. Opvaagnet uden Hjertenag. C. Nr. 55: Hvad mig skal møde paa min Vei, V. 3—5, meget lempelig ændret.
495. O Fader! du mig Livet skienker, C. Nr. 70, noget omarbeidet.
505. Saa gaae vi til vort Hvilested, C. Nr. 82, lempelig ændret.
535. Med Aand og Kraft og Naade vær. C. Nr. 90: Blandt disse Dyrekøbte her, V. 1 og 5, meget stærkt omarbeidet. R. Konv. Sbg. Nr. 372.
538. Al gode Fader! Lysets Gud! A. Nr. XLVIII: Din Lov og Priis, o Naaders Gud, V. 1, 4, 5 og 6, noget omarbeidet.

540. Tryg Klippen op fra Havets Bund. C.Nr.74: Som Klippen staar i Stormens Stund, V. 1 og 4, stærkt ændret.
541. Saa mildelig du bliver ved. C. Nr. 35 med samme Begyndelse, V. 1 og 5, noget ændret.
543. Ei Huus, ei Land. C. Nr. 89: Hvad Sted og Land, V. 1, 2, 3, 4 og 6, stærkt omarbejdet. R. Konv. Sbg. Nr. 399.
544. Vort gode Skib henglider snart. B. S. 25: Som Skibet frem sig skynder snart, noget omarbejdet.
545. Hvor jeg skal i Verden vanke. B. S. 34 med samme Begyndelse, V. 1, 2, 4 og 5, noget omarbejdet.
546. Far nu vel, du kiere Land! B. S. 14 med samme Begyndelse, lempelig ændret. R. Konv. Sbg. Nr. 119.
547. Dit Lys og Leide du os gav. B. S. 16 med samme Begyndelse, lempelig ændret. R. Konv. Sbg. Nr. 123.
548. Høilovet være, Gud! dit Navn. B. S. 18: Velsignet være, Gud, dit Navn, V. 1, 3, 4 og 5, adskillig omarbejdet.
549. Dit Lyn foer ud, din Torden slog. B. S. 20: Dit Lyn gik ud o. s. v., stærkt omarbejdet.
550. Med Gud i lovligt Kald vi gaae. B. S. 42: I Guds og Kongens Navn vi gaae, meget omarbejdet.
551. Skummel Nat er overvunden. B. S. 1: Rædsom Nat o. s. v., adskillig omarbejdet.
552. Er Herren med os paa vor Vei. B. S. 5: Er Gud med os paa denne Stie, lempelig ændret.
553. I lovligt Kald, i Kristentro. B. S. 13 med samme Begyndelse; V. 2 er stærkt omarbejdet. R. Konv. Sbg. Nr. 392.

»Den Danske Psalmedigtning« tillægger Frimann Nr. 41: »Alt hvad som lever, prise Gud«. Den findes imidlertid ikke i de af F. udgivne Samlinger og er neppe forfattet af ham. Efter »Psalmebog til Kirke- og Hus-Andagt« (Roskilde-Konventets) ere Nr. 161: »O, hvor maa min Sjæl bedrøves, og Nr. 390: »Fader, Søn og Hellig Aand« digtede af Frimann. Den første maatte da være en Omarbejdelse af »Du, som her paa Korset strider« (C. Nr. 42) og den

sidste af »Til din naadefulde Haand« (C. Nr. 92). Men selv for »Evang. chr. Psalmebog« vilde Omarbeidelsen være altfor fri. Begge disse Salmer maa tilhøre en anden Forfatter.
